

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2002-2003

3 april 2003

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**– van mevrouw Veerle Heeren, de heren Luc Martens en Bart De Smet,
mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, de heer Mark Van der Poorten en mevrouw Sonja Becq –
betreffende het bevorderen en ondersteunen van het meegroeiwonen**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Stedelijk Beleid
uitgebracht door de heer Bart De Smet**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Jan Penris.

Vaste leden :

de heer Bart De Smet, mevrouw Veerle Heeren, de heren Boudewijn Laloo, Mark Van der Poorten ;

mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht, mevrouw Dominique Guns, de heren Cis Schepens, Francis Vermeiren ;

mevrouw Hilde De Lobel, de heren Jan Penris, Christian Verougstraete ;

de heren Carlo Daelman, Marcel Logist ;

de heer Dirk Holemans ;

de heer Dirk De Cock.

Plaatsvervangers :

mevrouw Sonja Becq, de heren Carl Decaluwe, Jan Verfaillie, Johan Weyts ;

de heren Julien Demeulenaere, Peter Gysbrechts, Patrick Lachaert, Stefaan Platteau ;

de heer Filip Dewinter, mevrouw Marijke Dillen, de heer Frans Wymeersch ;

mevrouw Hilde Claes, de heer Dany Vandenbossche ;

de heer Jo Vermeulen ;

de heer Jan Loones.

Zie :

1297 (2001-2002)

- Nr. 1 : Voorstel van resolutie
- Nr. 2 : Verslag over hoorzitting
- Nr. 3 : Amendement

INHOUD

	Blz.
I. Inleidende uiteenzetting door mevrouw Veerle Heeren – vergadering van 10 december 2002	4
II. Bespreking – vergadering van 1 april 2003	5
III. Stemming	5
TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE	6

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Stedelijk Beleid besprak op 10 december 2002 en 1 april 2003 het voorstel van resolutie betreffende het bevorderen en ondersteunen van het meegroeiwonen.

Op vraag van mevrouw Veerle Heeren besliste de commissie unaniem dat er op 4 februari 2002 een hoorzitting met het werkveld zou worden georganiseerd in het kader van dit voorstel van resolutie. Het verslag van de hoorzitting is opgenomen in *Parl. St. VI. Parl. 2001-2002, nr. 1297/2*.

Na de hoorzitting werd een amendement ingediend door mevrouw Veerle Heeren, mevrouw Dominique Guns, mevrouw Ann De Martelaer, de heren Dirk De Cock en Marcel Logist en mevrouw Sonja Becq (*Parl. St. VI. Parl. 2001-2002, nr. 1297/3*), waardoor de tekst van het voorstel van resolutie werd vervangen.

I. Inleidende uiteenzetting door mevrouw Veerle Heeren – vergadering van 10 december 2002

Mevrouw Heeren herinnert vooreerst aan het werkbezoek dat de Commissie in juni 2002 aan Nederland bracht in het kader van het thema wonen en zorg. Dat bezoek heeft heel wat interessante ideeën opgeleverd, hoewel de Nederlands situatie niet zomaar in Vlaanderen kan worden overgenomen. In het Vlaamse beleid wordt het thema wonen en zorg onderbelicht. Vandaar dat de indienstster zelf een aantal ideeën heeft uitgewerkt.

In de toelichting wordt uitgegaan van het principe 'goed wonen voor iedereen'. Er wordt aandacht geschonken aan de moeilijkheden die men vroeg of laat zal ondervinden als men gedurende lange tijd blijft wonen in dezelfde woning, hetzij als eigenaar, hetzij als huurder. Door het ouder worden, veranderen de leefomstandigheden, maar ook de oplossingen voor ontstane woonproblemen veranderen.

Woningen moeten niet alleen aan de veranderende levensloopomstandigheden kunnen beantwoorden, zij moeten ook comfortabele oplossingen bieden voor specifieke doelgroepen met eigen behoeften, zoals gehandicapten, ouderen, thuislozen, psychiatrische patiënten, enzovoort.

De thematiek van wonen en zorg kreeg nooit eerder zoveel aandacht als vandaag. Men is ook anders over zorg beginnen denken, namelijk klein-

schalig, multifunctioneel en toekomstgericht. Dat veronderstelt ook dat men anders gaat bouwen in het kader van een aangepast ruimtelijk beleid. Deze trend resulteerde op het terrein in een aantal losse initiatieven.

Een probleem voor dergelijke projecten is dat zij financieel te duur uitvallen voor de sector huisvesting. De reglementering inzake huisvesting en welzijn is ook totaal niet op elkaar afgestemd om zulke projecten te realiseren. De spreker heeft niet de indruk dat de minister van Huisvesting hier onmiddellijk werk van wil maken. Vandaar ook dat dit voorstel van resolutie de minister ertoe wil bewegen op dat vlak initiatieven te nemen.

Voor wat de woon- en zorgbehoeften van ouderen betreft, verwijst de spreker naar het cijfermateriaal in de toelichting. Opvallend is dat in het jaar 2050 33 % van de bevolking bejaard zal zijn. Dat betekent ook dat er tegen die tijd enorme huisvestingsproblemen zullen ontstaan, waarop men zich moet voorbereiden. Als men de mensen zo lang mogelijk in de eigen woning wil laten leven en de zorg naar hen toe wil brengen, moet de woning aanpasbaar zijn aan veranderende levensomstandigheden.

Op dit ogenblik wordt er bijzonder weinig informatie verschaft over het aanpasbaar bouwen aan de kandidaat-bouwers of mensen die een woning renoveren. Een extra probleem is het prijskaartje van het aanpasbaar bouwen. Er hangt immers een prijskaartje aan vast en de overheid heeft vandaag nog geen incentives ontwikkeld.

De spreker verwijst naar de evolutie van de woonbehoeften van gehandicapten. Die groep ontvangt vandaag al heel wat middelen. Merkwaardig is wel dat er een discriminatie bestaat tussen mensen met een handicap en oudere mensen. Mensen met een handicap hebben vandaag recht op een premie van 300.000 frank vanwege het Vlaams Fonds, terwijl ouderen aangewezen zijn op de aanpassings- en verbeteringspremie (samen maximaal 100.000 frank).

Mevrouw Heeren pleit voor een betere integratie van wonen en zorg in het woonbeleid en in de mentaliteit van de kandidaat-bouwer, dit zowel in de publieke als de private sector. Een en ander moet een synergie tot stand brengen waardoor aanpasbaar bouwen heel wat toekomstige problemen kan voorkomen. De overheid moet een informatiebeleid voeren ten aanzien van diegenen die willen bouwen of renoveren.

De spreker merkt nog op dat in de literatuur over de integratie van wonen en zorg vaak het moeilijke begrip 'levensloop bestendig wonen' wordt gehanteerd. De indieners geven de voorkeur aan het begrip 'meegroeiwoning'. Het gaat dan om een woning die eigenlijk meegroeit met de levensfasen van de bewoners. De woning moet kunnen evolueren met de fysieke en psychische kenmerken van de bewoners en moet zodanig flexibel en aanpasbaar zijn dat verschillende types van gezinnen er in eventueel gewijzigde omstandigheden naar tevredenheid kunnen blijven wonen.

In de vraagstelling aan de Vlaamse regering worden een achttal punten voorgesteld, gaande van het organiseren van een gestructureerd overleg, het uitwerken van een woonconvenant en van goedkope leningsmogelijkheden en/of premiestelsels, het instellen van een label 'meegroeiwonen', tot het informeren van de gebruiker, enzovoort.

II. Bespreking – vergadering van 1 april 2003

Mevrouw *Veerle Heeren* stelt dat er naar aanleiding van het voorstel van resolutie een interessante hoorzitting werd gehouden (zie *Parl. St. VI. Parl. 2001-2002, nr. 1297/2*). Daar is ook gebleken dat de problematiek van wonen en zorg een terechte problematiek is, waaraan meer aandacht zou moeten worden besteed. Met uitzondering van één spreker konden alle genodigden zich grotendeels terugvinden in de inhoud van het voorstel van resolutie.

Het verheugt mevrouw Heeren dat ook de meerderheidsfracties interesse betonen voor de problematiek. Na overleg met die fracties wordt voorgesteld het voorstel van resolutie op enkele punten te amenderen. Dit leidt in sommige gevallen tot verflakking, maar andere elementen die nog zijn ingebracht betekenen zeker een verrijking voor het voorstel van resolutie. Het gebruik van algemene termen zoals bijvoorbeeld 'beschermd wonen' wordt na de amendering duidelijker gekaderd.

De voorgestelde amendering leidt ook tot een herstelling van het beschikkend gedeelte van het voorstel van resolutie. De spreker heeft hier geen probleem mee zolang de kern en de geest van het voorstel van resolutie behouden blijven. Zij hoopt dat het voorstel van resolutie een aanzet zal vormen voor de minister van Huisvesting om een beleid inzake wonen en zorg te ontwikkelen. In het voorstel van resolutie is daarvoor alvast de nodige inspiratie terug te vinden.

Ook mevrouw *Ann De Martelaer* toont zich verheugd dat de democratische fracties na de hoorzitting tot een akkoord zijn kunnen komen over één tekst. Zij spreekt de hoop uit dat de minister de aanbevelingen in beleid zal omzetten.

De heer *Dirk De Cock* meent dat het voorstel van resolutie na de voorgestelde amendering een breder draagvlak heeft gekregen. Hij is ook tevreden over de manier waarop men tussen de democratische fracties heeft samengewerkt om tot één tekst te komen. Door die eensgezindheid wint de tekst aan draagkracht en dat is van belang voor de sector.

III. Stemming

Een amendement voorgesteld door mevrouw *Veerle Heeren*, mevrouw *Dominique Guns*, mevrouw *Ann De Martelaer*, de heren *Dirk De Cock* en *Marcel Logist* en mevrouw *Sonja Becq* strekt ertoe het opschrift en de tekst van het voorstel van resolutie te vervangen (*Parl. St. VI. Parl. 2001-2002, nr. 1297/3, amendement nr. 1*).

Het amendement en dus de nieuwe tekst van het voorstel van resolutie betreffende het bevorderen en ondersteunen van het meegroeiwonen, wordt aangenomen met 9 stemmen.

De verslaggever,

Bart DE SMET

De voorzitter,

Jan PENRIS

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

Het Vlaams Parlement,

– gelet op :

- 1° de verwachte toename van de vraag naar woon-zorgvoorzieningen ;
- 2° het toenemend aantal ouderen in de samenleving en hun specifieke woonwensen ;
- 3° de noodzaak om maximaal tegemoet te komen aan de wens van iedereen om zo lang mogelijk zelfstandig in de vertrouwde omgeving te blijven wonen ;
- 4° de gebrekkige kwaliteit van de huisvesting die vooral de ouderen treft ;
- 5° de noodzaak om de nodige inspanningen te leveren om voor ouderen en minder mobiele personen aangepaste woongelegenheden te creëren ;
- 6° de stijgende vraag naar allerhande vormen van woonbegeleiding, zorgwonen en begeleid wonen van andere doelgroepen zoals personen met een handicap, psychiatrische patiënten, post-traumatici, enzovoort ;
- 7° de evolutie naar de-institutionalisering, extramuralisering en transmuralisering van de huisvestings- en zorgsector ;

– vraagt de Vlaamse regering :

- 1° het aanpasbaar bouwen aan te moedigen door :
 - a) het actualiseren van de woonbehoeften en de bestaande knowhow van nieuwe zelfstandige en semi-zelfstandige woonvormen en de mogelijkheden die zij bieden ;
 - b) het informeren van de kandidaat (ver)bouwer over het belang en de mogelijkheden van het bouwen van meegroeiwoningen door onder meer het verspreiden van folders en infobrochures, beursdeelnames, opendeurdagen bij woonprojecten en door op aanvraag gratis advies ter plaatse te verlenen aan (ver)bouwers ;

- c) het aanbieden van een praktisch draaiboek met basiscriteria en nuttige tips ;
 - d) het onderzoeken van de mogelijkheden tot het instellen van een label “meegroeiwoning” en het hieraan koppelen van een financiële tegemoetkoming voor privé-bouwers of -verbouwers wier woning aan de vooropgestelde basiscriteria voldoet ;
 - e) binnen het kader van het lokale woonbeleid onderzoeken hoe sensibiliseringsprojecten inzake veilig, comfortabel en toegankelijk bouwen en verbouwen, financieel en logistiek ondersteund kunnen worden, onder meer door de ontwikkeling van lokale informatiecentra ;
 - f) via pilotprojecten na te gaan hoe de ontwerpcriteria rond levenslang wonen in de bouwvoorschriften voor sociale huisvestingsmaatschappijen kunnen worden opgenomen en welke nieuwe woonvormen ontwikkelingskansen in zich hebben ;
- 2° gestructureerd overleg te organiseren tussen de huisvestings- en welzijnssector met als doel de samenwerking tussen de sectoren werkbaar te maken door onder meer het aanpassen van de bestaande reglementering en financieringssystemen en binnen dit overleg :
- a) te onderzoeken in welke mate een woonfonds opgericht kan worden waarin middelen van de welzijns- en de huisvestingssector worden samengevoegd om sectoroverschrijdende projecten gemakkelijker te kunnen financieren, zonder dat dit de doelstellingen en financiële middelen van de beide sectoren hypothekeert ;
 - b) een woonconvenant uit te werken met richtinggevende afspraken tussen woon- en welzijnssector waarin minimumvereisten, aandachtspunten, basiscriteria en dergelijke worden aangereikt als leidraad voor de samenwerking tussen actoren van verschillende sectoren op het veld, en op basis hiervan een kader te ontwikkelen voor taakafbakening tussen de lokale besturen en de lokale welzijns- en huisvestingsactoren en dit inzake woonbegeleiding. Elke actor werkt hieraan mee vanuit de eigen kerntaken ;

- c) met het oog op een toekomstgericht beleid, extra te investeren in de bouw van kwaliteitsvolle en betaalbare woningen, woon- en zorgenheden ;
- 3° te onderzoeken of de bestaande goedkope leningsmogelijkheden en het huidige premiestelsel substantieel zijn met het oog op het financieren van aanpassingswerken aan de woning in het kader van het meegroeiwonen. Vervolgens waar nodig wijzigingen voor te stellen waardoor deze financiële stimuli mensen effectief motiveren de eigen woning aan te passen aan de verminderde mobiliteit ;
- 4 de sociale huisvestingsmaatschappijen er toe aan te zetten om de vrijwillige doorstroming van mensen die niet aangepast wonen, naar een aan hun situatie aangepaste woning, te stimuleren.
-